

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Střední odborné učiliště zemědělské, Znojmo, Dvořákova 19

Adresa: Dvořákova 19, 669 67 Znojmo

Identifikátor školy: 600 015 751

Termín konání komplexní inspekce: 12. - 15. březen 2001

Čj.	122219/2001-05030
Signatura	kl6hu201

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je Ministerstvo zemědělství ČR. Škola poskytuje střední odborné a úplné střední odborné vzdělání v oborech uvedených v Rozhodnutí MŠMT čj. 32 823/99-21 ze dne 10. 1. 2000. Součástí školy je domov mládeže a školní jídelna. V době inspekce měla škola celkem 524 žáků; z toho 182 žáků 1. ročníku v 7 třídách, 46 žáků 1. ročníku nástavbového studia ve dvou třídách; 156 žáků druhého ročníku v 7 třídách a 140 žáků 3. ročníku v šesti třídách.

Teoretická výuka a část praktické výuky je zajišťována ve vlastních prostorách školy (učební obory: cukrář, krejčí, zahradník, technicko-administrativní pracovník a provoz služeb), část praktického vyučování je zajišťována na odloučeném pracovišti školy v obci Lesná (opravář zemědělských strojů) a část praktického vyučování je zajišťována smluvně na pracovištích jiných organizací, s nimiž má škola uzavřeny smlouvy o zajištění odborného výcviku (učební obor: řezník, pekař a zahradník). V současné době probíhá rekonstrukce objektu odloučeného pracoviště na Hakenově ulici ve Znojmě, které bude sloužit převážně pro účely praktického vyučování.

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu vzdělávání v teoretickém i praktickém vyučování. Hodnocení vychází z hospitací ve všeobecně vzdělávacích předmětech, odborných předmětech a v odborném výcviku. Kvalita výuky v jednotlivých předmětech a blocích předmětů byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, metod a forem výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace. Součástí celkového hodnocení školy bylo i posouzení kvality řízení.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Všeobecně vzdělávací předměty

Český jazyk a literatura

Výuka českého jazyka a literatury probíhala v souladu s tematickými plány, které svým obsahem respektují požadavky osnov. Obě vyučující zohledňovaly úroveň a aktuální složení tříd, při plánování braly v úvahu rozdíly mezi žáky učebních oborů a žáky nástavbového studia. Rezervy se projevily při práci s novým pojetím výuky, když cíle a obsah některých hodin byly zaměřeny především na faktologické poznatky.

Obě vyučující jsou odborně i pedagogicky způsobilé. Sledované hodiny probíhaly v prostředí standardně vybavených kmenových učeben, jejich esteticky působící výzdoba byla zaměřena především k odbornosti jednotlivých oborů. Při výuce byly vhodně využity učebnice, obrazový materiál i ukázky z děl autorů. Žákovská školní knihovna je doplňována

o nové tituly minimálně, není v současné době příliš funkční. Témata a četnost písemných prací odpovídá učebním osnovám, písemný projev a vedení sešitů má velmi dobrou úroveň.

Struktura shlednutých hodin odpovídala stanoveným cílům, organizační pokyny byly jasné a přiměřené. Volené vyučovací metody respektovaly obsah učiva, vyučující sledovaly návaznost, soustavnost a kladly důraz na schopnost aplikovat zejména jazykové

a komunikativní schopnosti a znalosti v praxi. V hodinách byla zařazena samostatná práce, práce s textem, frontální i individuální opakování, výklad s využitím znalostí žáků i práce s chybou. Žáci byli vedeni k samostatnosti a zdůvodňování svých rozhodnutí. Učivo bylo aktualizováno, zejména v hodině slohu měli žáci možnost vycházet ze svých zkušeností

a zájmů. Individuální potřeby a schopnosti žáků byly zohledněny pouze částečně.

Ve všech třídách byli žáci k práci vhodně motivováni, při řešení úkolů si vyučující ověřovaly jejich pochopení, poskytovaly pomoc, většinou respektovaly zásadu přiměřenosti. V některých hodinách bylo pracovní tempo příliš vysoké, chybělo zařazení relaxačních a zábavných cvičení. Velmi vhodně bylo využíváno pochvaly, motivačně působilo rovněž objektivní a zdůvodněné hodnocení při klasifikaci jednotlivců. Zkoušení a prověřování znalostí mělo charakter zpětné vazby pro učitelky i žáky, většinou bylo zaměřeno na pochopení vztahů a souvislostí. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a vzájemnému opravování chyb, nebylo využito možnosti sebehodnocení vlastního výkonu nebo výkonu třídy. Závěrečné shrnutí a hodnocení prováděly pouze vyučující.

Vyučování v hospitovaných hodinách probíhalo převážně v klidném a pracovním ovzduší. Vyučující podporovaly rozvoj komunikativních schopností, dbaly na věcnou i jazykovou správnost vyjadřování.

Kvalita výuky českého jazyka a literatury byla celkově na velmi dobré úrovni.

Německý jazyk

Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídalo učebním osnovám. Výukové cíle byly stanoveny přiměřeně k aktuálnímu složení tříd. Tématické plány jsou rozpracovány vhodně podle používané učebnice a vyučujícími jsou respektovány. Příprava na hospitované hodiny byla svědomitá a většinou promyšlená.

Němčině vyučují na škole dva učitelé, jimž chybí odborná způsobilost pro výuku na střední škole, což však nemělo výraznější vliv na kvalitu výuky. Všechny hospitované hodiny probíhaly v učebně pro výuku cizích jazyků, která je vybavena standardním způsobem. Kladem a přínosem k navázání dobré komunikace je netradiční uspořádání jazykové učebny. Základní pomůcky a didaktická technika byly využívány ve většině sledovaných hodin účelně. Učebnice Německy s úsměvem je s ohledem na typ školy vybrána vhodně.

Psychohygienické zásady byly ve vyučovacích hodinách většinou dodržovány, v některých se projevovalo pomalejší tempo. Jazyková učebna působí esteticky, vhodné by bylo doplnit ji o další nástěnné materiály a účelně využít vitríny skříněk, které jsou v učebně k dispozici.

Ve sledovaných hodinách byly využívány převážně tradiční metody práce. V některých hodinách zcela chyběly komunikativní formy činnosti, nebyl využit dialog ani skupinová práce. Procvičování gramatického učiva bylo mnohdy značně stereotypní. V části hospitovaných hodin se projevovala snaha vyučující uplatnit cizí jazyk v základních pokynech, v druhé části vyučující používal spíše jazyk mateřský než německý. Věcně i odborně byla výuka vedena v zásadě správně. Vstupní nebo průběžná motivace byla využívána částečně, v některých sledovaných hodinách chyběla vůbec. Znalosti a dovednosti jsou prověřovány většinou písemnými testy, ústní zkoušení v jedné z hodin bylo krátké a výstižné a přiměřeně ohodnocené. Shrnutí učiva a zhodnocení výkonu žáků v závěru hodiny učitelé většinou neprováděli.

Vyučující se snažili respektovat osobnost žáka, jejich přístup k žákům byl vstřícný a přátelský. V některých vyučovacích hodinách převládala pasivita žáků. Projevy nežádoucího chování žáků v jedné z hospitovaných hodin byly zvládnuty bez problémů.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných hodinách německého jazyka na průměrné úrovni.

Matematika

Plánování a příprava výuky vychází ze schválených učebních dokumentů. Tématické plány jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami matematiky, respektují návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky a znalostní úroveň žáků.

Výuka je zajištěna třemi vyučujícími, z nichž ani jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vybavení kabinetu matematiky je průměrné. K dispozici je odborná literatura, několik geometrických modelů a starší transparenty (fólie pro zpětný projektor). Škola také má didaktickou techniku, která při výuce matematiky nebyla využita. Začleněním hodin do rozvrhu byla zajištěna dobrá psychohygiena.

Úroveň vlastní výuky hospitovaných hodin byla ve všech hodinách průměrná. Ve výuce byla převážně využívána frontální práce, která mnohdy vedla k pasivitě žáků. Převládá verbální projev vyučujících. Výběr, sled a množství příkladů byl přiměřeně náročný. Diferenciace metod práce vzhledem ke schopnostem žáků byla ojedinělá. Většina vyučovacích hodin byla ukončována bez potřebného shrnutí učiva. Chybělo relaxační pojetí matematiky. Málo motivujícím prvkem výuky bylo časté řešení řady velmi podobných příkladů. Ojediněle se objevilo spojení teorie s praxí. Zkoušení a opakování učiva mělo návaznost na probírané učivo, klasifikace žáků (pokud proběhla) byla objektivní. Verbální i neverbální projev učitelů byl na dobré úrovni. Odpovědi žáků vyučující většinou jen sami rozvíjeli. Přesto výuka probíhala v příjemné pracovní atmosféře.

Kvalita vzdělávání v matematice je hodnocena jako průměrná.

Fyzika, chemie, biologie, biologie a anatomie, základy ekologie, přírodověda

Dotace hodin sledovaných předmětů odpovídaly schváleným učebním plánům, učební osnovy byly v době inspekce plněny. Tématické plány zpracované v souladu s učebními osnovami předmětu zajišťovaly kontinuitu výuky mezi navazujícími ročníky. Velmi dobrá příprava učitelů na výuku vycházela ze stanoveného cíle.

Odborná způsobilost učitelů je v souladu s platnými právními předpisy, dva učitelé nemají požadovanou pedagogickou způsobilost. Pro výuku chemie a fyziky byly využívány dvě odborné učebny, které vytvářely podnětné prostředí. Vybavení pomůckami neumožňuje v dostatečné míře zajistit názornost výuky, omezuje demonstrace a žákovské pokusy, které byly většinou nahrazovány videoprogramy. Absence učebnic v předmětu biologie a anatomie se negativně projevila v neefektivním diktování učiva. I když měli žáci v některých sledovaných hodinách učebnice k dispozici, ne vždy byly účelně využity. Zařazení předmětů do rozvrhu splňuje psychohygienické zásady. Ty však nebyly optimální v hodinách, v nichž převládaly aktivity učitele a výuka měla zcela statický průběh. Organizace výuky vycházela ze stanoveného cíle, který jen ojediněle respektoval výstupní znalosti a dovednosti žáků popř. výchovné aspekty učiva. Ve většině hodin byl cíl stanoven s ohledem na činnost učitele, či zaměřen s tématem hodiny. Srozumitelný, odborně a věcně správný výklad navazoval na upevněné znalosti žáků, procvičené orientačním nebo individuálním zkoušením. Tempo výuky a náročnost učitelů korespondovala s reálnými učebními schopnostmi žáků. Tradiční pojetí výuky neposkytovalo žákům dostatek prostoru pro samostatné a aktivní učení, ve většině hodin dostávali jen málo příležitosti k tvořivé práci, ojediněle byli vedeni k vyvozování poznatků při výkladu. Frontální výuka bez diferenciací k individuálním schopnostem jedinců byla orientována na průměrného žáka. Absence učebnic v některých hodinách vedla k neefektivnímu diktování učiva, učebnice, tabulky a pomocné texty byly účelně využity pouze v předmětu základy ekologie, přírodověda, částečně ve fyzice. Promyšleně využívané mezipředmětové vztahy s důrazem na znalosti žáků z odborného

výcviku významně přispěly ke komplexnímu pojetí výuky.

I když vstupní motivace byla spíše ojedinělá, v průběhu výuky pak byli žáci motivováni prostřednictvím aplikačních úloh, zařazováním příkladů z praxe v návaznosti na vlastní zkušenosti. Měli vždy dostatek času na pochopení a procvičení učiva, zpětnou vazbu získávali učitelé průběžně vhodně volenými zjišťovacími otázkami. Ne vždy bylo shrnutí poznatků v závěru hodin provedeno za spoluúčasti žáků, v některých hodinách závěr a shrnutí zcela chyběly. Klasifikace žáků byla objektivní a odpovídala jejich výkonu i náročnosti vzdělávacího programu, ne vždy bylo provedeno hodnocení výkonu žáka, zcela chybělo vedení žáků k sebehodnocení. Žáci akceptovali stanovená pravidla, učitelé projevovali žákům dostatek trpělivosti, vzájemný respekt mezi učiteli a žáky příznivě ovlivnil atmosféru výuky. Komunikativní dovednosti žáků nebyly rozvíjeny v dostatečné míře, žáci nejsou systematicky a cíleně vedeni k souvislému projevu. Prostor pro diskusi byl velmi dobře využit v předmětu základy ekologie, žáci se neostýchali projevit vlastní názory, které byly vyučující citlivě korigovány. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla převážně na velmi dobré úrovni.

Kvalita výuky sledovaného vzorku přírodovědných předmětů byla celkově průměrná.

Odborné předměty

Stroje a zařízení, strojnictví, základy automatizace

Dotace hodin sledovaných předmětů odpovídaly schváleným učebním dokumentům. Pro jednotlivé předměty mají vyučující zpracovány tematické plány, které korespondují s osnovami daného předmětu. Příprava většiny učitelů na výuku byla dobrá, respektovala aktuální složení třídy. Učební osnovy kontrolovaných předmětů byly v době inspekce plněny. Ze čtyř vyučujících, v jejichž vyučovacích jednotkách a předmětech se hospitace uskutečnily, splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pouze dva. U dvou dalších není splněn požadavek vysokoškolského vzdělání, popř. i pedagogické způsobilosti. Její absence se projevila v metodách a formách práce, které nevedly k efektivnímu využití vyučovacích jednotek. Odborné předměty byly vyučovány v kmenových učebnách, zřídka motivujících pro výuku předmětu. Škola sice je vybavena odpovídajícími pomůckami pro výuku odborných předmětů, při vlastní výuce bylo jejich použití méně efektivní. Častěji jsou využívány k demonstraci různých strojů a zařízení odborné prospekty a časopisy nebo kopírovaná schémata. V menší míře je využívána projekční technika.

Psychohygienické podmínky výuky byly zčásti negativně ovlivňovány nevhodně volenou strukturou některých sledovaných vyučovacích hodin. Organizace, metody a formy výuky se lišily v závislosti na naplňování stanovených cílů od velmi dobrých po pouze vyhovující. Ve většině případů zohledňoval výukový cíl činnost učitele, zřídka respektoval vstupní znalosti a dovednosti žáků. Převládal frontální způsob výuky, kdy žáci až příliš pasivně přejímali předkládané poznatky. Učivo byl interpretováno věcně i odborně správně. Vzhledem k absenci některých odborných učebnic (žáci je mají ale nenosí do výuky) bylo učivo diktováno žákům k zápisu do sešitů na úkor jiných činností. Vstupní i průběžná motivace byly málo využívané, jen v málo případech se vyučujícím podařilo žáky zaktivizovat ke vzájemné spolupráci. Kontrola znalostí z dříve probíraného učiva byla prováděna individuálně, nejvíce na začátku vyučovací jednotky. Zkoušení bylo více orientováno na pamětní zvládnutí učiva, méně na prověření schopností žáků získané poznatky aplikovat. Klasifikace výkonu žáků nebyla většinou zdůvodněna a často měla až příliš pozitivní charakter. K sebehodnocení žáci nebyli vedeni. Pokud bylo v závěru výuky provedeno hodnocení a shrnutí, tak jen s malou účastí

žáků. Prostor pro vyjádření vlastního názoru dostávali žáci především při opakování učiva, ne vždy byl jimi účelně využit.

Kvalita sledovaných odborných předmětů byla celkově průměrná.

Výpočetní technika, práce s počítačem

V hospitovaných hodinách byly stanoveny vyučovací cíle v souladu s požadavky učebních plánů a učebních osnov. Učební osnovy byly velmi dobře rozpracované do tematických plánů. Zvolené cíle a témata ve výuce byly plněny a navazovaly na předchozí učivo. Příprava vyučujícího na výuku byla pečlivá a promyšlená.

Předmětu vyučoval jeden odborně i pedagogicky způsobilý a zkušený vyučující, který velmi dobře využíval technické vybavení učebny výpočetní techniky. Výuka probíhala v učebně, která byla vybavena 15 počítači standardní úrovně. Druhá učebna je vybavena méně kvalitními počítači. Používaný software byl v souladu s autorskými právy. Připojení na Internet je pozitivem. Prostředí učeben výpočetní techniky je podnětné a estetické. Rozmístění počítačů, zvláště v jedné z učeben, umožňuje dobrou komunikaci učitele se žáky.

Učitel verbálním projevem spojeným s praktickou obsluhou počítačů seznamoval žáky s novou učební látkou. Žáci ve sledovaných hodinách uměli obsluhovat počítače a dobře pracovat se základními programy. Učitel někdy k některým žákům individuálně přistupoval a obtížnější části probírané látky přímo na jejich počítačích pomáhal řešit. Výběr, sled a množství věcně správných informací byl přiměřený náročnosti učiva a věku žáků. Při výuce byl velmi dobře vytvořen prostor pro aktivní učení. Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem. Vyučovací čas byl využit efektivně.

Žáci byli v průběhu výuky vhodnými způsoby motivováni a pomocí příkladů z praxe přesvědčováni o nutnosti využití výpočetní techniky v běžném životě.

Učitel měl k žákům pěkný a přátelský vztah a dokázal vytvořit pozitivní pracovní prostředí. Kvalita komunikace ve sledovaných hodinách většinou závisela na aktivitě učitele. Přesto byl vytvořen prostor pro diskusi. Učitel velmi dobře rozvíjel a aplikoval ve výuce myšlenky obsažené v žakovských odpovědích.

Kvalita výuky skupiny předmětů výpočetní techniky ve sledovaných hodinách byla velmi dobrá.

Zemědělství

Dotace hodin hospitovaných předmětů odpovídaly schváleným učebním dokumentům. Kontinuitu výuky zajišťují tematické plány schválené ředitelem školy. S výjimkou předmětu zemědělství jsou zpracovány v souladu s osnovami předmětu. V tematických plánech 1. – 3. ročníku pro předmět zemědělství nejsou zařazeny tematické celky týkající se chovu zvířat stanovené osnovami předmětu. Provedené úpravy osnov v tematických plánech převyšují povolených 30%. Ve třetím ročníku oboru Provoz služeb (třída 3.SR) bylo kontrolou třídních knih šk. roku 98/99 a 99/2000 zjištěno neplnění učebních osnov předmětu zemědělství v průběhu studia. Bezprostřední příprava na výuku byla pečlivá.

Odborná a pedagogická způsobilost učitelky je v souladu s právními normami. Prostorná kmenová učebna vytvářela estetické, ale málo motivující prostředí pro výuku předmětu. Materiální podmínky výuky byly velmi dobré, žáci měli k dispozici učební texty, atlas rostlin a botanický klíč. Psychohygienické podmínky výuky nebyly optimální při převládajících aktivitách učitele.

Organizace výuky vycházela ze stanoveného cíle, který byl průběžně naplňován. Srozumitelný, názorný a odborně správný výklad, doplňovaný ukázkami přírodnin, navazoval v logických

souvislostech na upevněné znalosti žáků. Ti měli dostatek času na procvičování a upevňování učiva. Převládající aktivity učitelky a tradiční metody a formy práce však neposkytovaly žákům dostatek prostoru pro seberealizaci. S atlasy rostlin a botanickým klíčem pracovala převážně vyučující, nebyla využita samostatná práce žáků, ani kooperativní formy práce. Frontální výuka bez diferenciací k individuálním schopnostem jedinců neposkytovala dostatek příležitosti všem žákům aktivně se zapojit do procesu.

Výrazná vstupní i průběžná motivace se opírala o vlastní zkušenosti žáků, význam učiva pro praxi a mezipředmětové vztahy. Učitelka nešetřila pochvalou, aktivita žáků byla kladně hodnocena. Zpětná vazba prostřednictvím zjišťovacích otázek nebyla zcela účinná v případech, kdy vyučující odpovídala sama.

Vstřícné vztahy mezi vyučující a žáky přispěla k pozitivní atmosféře výuky. I když byl žákům poskytován prostor pro vyjádření názoru, nebyly v optimální míře rozvíjeny jejich komunikativní dovednosti, ani nebyli vedeni ke vzájemní spolupráci a interakci. Verbální a neverbální komunikace učitele byla velmi dobrá.

Kvalita výuky v předmětu zemědělství je vzhledem k nerespektování učebních osnov celkově na průměrné úrovni.

Sadovnictví a květinářství

Plánování a příprava výuky byla na velmi dobré úrovni. Časová dotace hodin odpovídala příslušným učebním plánům. Vyučující byla na výuku velmi dobře a svědomitě připravena, velmi dobře byl stanoven a naplněn výukový cíl vyučovacích jednotek. Vyučující má odbornou i pedagogickou způsobilost v souladu s právními předpisy.

Materiální podmínky pro výuku byly na velmi dobré úrovni, prakticky jsou využívány učebnice, atlasy rostlin, rostlinný materiál aj. učební pomůcky, které vyučující i žáci v hodinách používali. Poznámkové sešity žáků mají průměrnou úroveň.

Hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách velmi dobré estetické úrovně vč. motivačních prvků pro výuku. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré.

Organizace, metody a formy výuky podporovaly naplnění výukových cílů. Učivo bylo interpretováno věcně správně, v patřičné šíři a souvislostech. K vysoké efektivitě výuky přispěl individuální přístup vyučující k žákům.

Promyšlené vedení vyučovacích hodin, procvičování učiva v úvodu i během hodin upevnilo znalosti žáků a vyučující poskytlo dostatečnou zpětnou vazbu. Vhodná motivace v převážné části hodin udržovala dostatečnou míru pozornosti žáků. Zadané úkoly a spojení teorie s praxí podněcovaly zájem žáků o výuku a vytvářely příznivou pracovní atmosféru. Při hodnocení byla oceňována snaha a pokrok.

Mezi vyučující a žáky se projevoval vztah spolupráce, komunikace probíhala na základě dohodnutých pravidel. Byla podporována vzájemná komunikace mezi žáky, což se projevilo zejména v praktické části výuky. Verbální i neverbální komunikace vyučující byla velmi dobrá.

Kvalita výuky předmětů sadovnictví a květinářství byla celkově velmi dobrá.

Ekonomika, podniková ekonomika, ekonomika podniku, účetnictví

Výuka ekonomicky zaměřených odborných předmětů probíhala v souladu s požadavky osnov i časově tematických plánů vyučujících. Při bezprostřední přípravě vyučující účetnictví zohlednila různou úroveň tříd žáků učebního oboru a nastavbového studia. Stanovené výukové cíle vycházely z propojení učiva ekonomiky a účetnictví tak, aby nedocházelo k obsahové

duplicitě, ale byly objasněny vzájemné souvislosti a dodržena zásada spojení teorie s praxí.

Obě učitelky jsou pedagogicky způsobilé, u jedné chybí odborné vysokoškolské vzdělání. Tato skutečnost neměla vliv na kvalitu výuky, protože vyučující má dlouholeté praktické zkušenosti, které při výuce vhodně uplatňuje. Výuka probíhala ve standardně vybavených třídách. Názornost výuky byla zajišťována vhodnými pomůckami, které si vyučující připravují samy - zejména tiskopisy pro účetnictví, částečně i ekonomiku. V jedné z hodin byla velmi vhodně zařazena audiovizuální ukázka, naopak použití zpětného projektoru nemělo požadovaný efekt.

Struktura shlednutých hodin odpovídala výukovým cílům i možnostem žáků. Tempo výuky bylo přiměřené, převládaly metody, při kterých převažovala aktivita vyučujících. Individuální přístup k žákům byl uplatňován zejména při samostatném řešení účetnických případů, žáci byli vedeni k uplatnění předchozích znalostí a hledání souvislostí mezi teorií

a praxí. Ve všech shlednutých hodinách byl vytvářen prostor k dostatečnému procvičování učiva, během výuky mohli žáci k probírané látce vznášet dotazy.

Úvody hodin byly většinou zaměřeny na rekapitulaci probraného učiva, především formou frontálního opakování, příp. řešení samostatného příkladu. Možnost praktického využití získávaných znalostí měla motivující charakter, stejně jako vhodná aktualizace učiva - výpočet mezd, video ukázka cukrářské výrobní linky apod. Průběžné vyhodnocování plněných úkolů pozitivně ovlivňovalo přístup žáků k jejich plnění. V závěru hodin si většinou vyučující ověřovaly pochopení učiva, málo však využívaly možnosti sebehodnocení samotnými žáky, čímž byla částečně motivační stránka výuky oslabena.

Vyučování ve všech hodinách probíhalo v klidné, pracovní atmosféře, žáci i vyučující respektovali dohodnutá pravidla jednání. Žáci většinou projevovali pozitivní a aktivní vztah k výuce, jejich samostatné komunikativní schopnosti nebyly ve větší míře rozvíjeny.

Celkově měla výuka odborných ekonomických předmětů velmi dobrou úroveň.

Odborný výcvik

Dotace hodin korespondovaly se schválenými učebními dokumenty. Pro jednotlivé obory a ročníky jsou zpracovány tématické plány. Ty respektují učební osnovy a zohledňují návaznost mezi ročníky s ohledem na koordinaci praktické a teoretické výuky. Stanovené výukové cíle vycházely většinou z požadavků učebních osnov, které byly v době inspekce plněny.

Výuku odborného výcviku zajišťuje celkem 29 pracovníků včetně 1 zástupce ředitele pro praktické vyučování. Odborná způsobilost čtyř a pedagogická způsobilost 10 mistrů odborné výchovy (dále jen MOV) není v souladu s právními předpisy. Absence odborné způsobilosti neovlivnila výrazně úroveň výuky.

Prostorové podmínky pro realizaci odborného výcviku jsou u jednotlivých oborů rozdílné. Učební obor (UO) cukrář využívá společně s UO krejčí nástavbu jednoho patra školní budovy, kde jsou vytvořeny v zásadě velmi dobré pracovní a provozní podmínky. Organizačně je třeba u UO cukrář dořešit ukládání pracovních a osobních oděvů žáků, prostory a vybavenost pro osobní hygienu žáků a manipulaci s vybraným druhem potravinářského zboží. Strojové vybavení oborů umožňuje realizaci a řádné plnění předepsaných učebních osnov. Žáci UO řezník vykonávají OV převážně na provozním pracovišti Jatpek Lesná, které svým zaměřením i prováděnou praktickou činností splňuje požadavky učebních osnov. Ne vždy však obsah prováděných pracovních činností žáků koresponduje s obsahem osnov. Psychohygienické podmínky tohoto pracoviště jsou pouze průměrné. Učební obor opravář zemědělských strojů realizuje praktické vyučování na odloučeném pracovišti školy v obci Lesná. Prostorově

vyhovující pracoviště je vybaveno převážně starší a méně udržovanou technikou. K dispozici jsou pracoviště pro svařování elektrickým obloukem a plynem, opravy motorových vozidel, ruční a strojní obrábění kovů. Psychohygienické podmínky pracoviště jsou vyhovující. Nevýhodou obou odloučených pracovišť v obci Lesná je jejich menší dopravní dostupnost a poměrně vysoké náklady na cestovné žáků i mistrů OV.

Odborný výcvik učebního oboru pekař je zajišťován pro 1. a 2. ročník na provozním pracovišti pekárny ve Znojmě. Její průmyslové vybavení umožňuje žákům reálné seznámení s podmínkami a s organizací skutečného provozu. Odborný výcvik UO zahradník je vykonáván v prostorách školních skleníků, na volných plochách a kulturách v jejich okolí, a na smluvních pracovištích jiných podniků.

Z hlediska psychohygieny procesu odpovídala pracovní doba žáků a zařazení přestávek platným právním předpisům. Seznámení žáků se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bylo realizováno v souladu s předpisy. Žáci všech UO jsou v souladu s vnitřním předpisem školy vybaveni pracovním oděvem, obuví a dalšími osobními ochrannými pomůckami dle realizovaného učebního oboru.

Organizace, metody a formy práce odpovídaly stanoveným cílům a aktuálnímu složení výukových skupin. Žáci nižších ročníků byli vedeni k získávání a fixaci odborných dovedností a manuální zručnosti. Po vzorové demonstraci provedené MOV a zadání úkolu pracovali žáci individuálním tempem. Žáci vyšších ročníků byli podle charakteru učebního oboru vedeni k samostatné obsluze strojů a zařízení, k zvládnutí složitějších technologických postupů a k samostatnému rozhodování při řešení zadaných úkolů. Jasně pokyny a účelné řízení výuky OV umožňovaly plnit úkoly ve stanoveném čase. Diferenciace a individuální přístup MOV umožňoval aktivní zapojení do praktické činnosti i méně zručným žákům. Výuka byla vedena věcně a odborně správně. Nové učivo bylo dostatečně s žáky procvičováno, v případě potřeby byla žákům poskytována rada i pomoc. Vyměřený čas vyučovacích jednotek byl u většiny učebně výukových skupin efektivně využit. Na začátku i v průběhu pracovních činností bylo zdůrazňováno motivační zaměření. Zpětnou vazbu získali vyučující průběžným ověřováním teoretických znalostí a návazně praktických dovedností žáků. Hodnocení mělo vždy motivující charakter, snaha a kvalitní práce byly oceňovány. Při zhotovení výrobků v rámci produktivní činnosti byla vhodně využita práce s chybou, zároveň byli žáci vedeni ke vzájemné kontrole a sebehodnocení. Za produktivní práci jsou žáci odměňováni.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla a převážně projevovali zájem o praktickou výuku, nežádoucí chování ve sledovaných vyučovacích jednotkách nebyly zaznamenány. Vstřícné vztahy mezi žáky a mistry OV vytvářely příznivou pracovní atmosféru. Vzájemná komunikace byla otevřená, žáci se neostýchali ptát, vyučující jim poskytovali radu a pomoc.

Kvalita výuky odborného výcviku ve sledovaných skupinách učebních oborů měla celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita výuky všeobecně vzdělávacích předmětů měla celkově průměrnou úroveň, v profilujících odborných předmětech a v odborném výcviku byla úroveň vzdělávání velmi dobrá.

Plánování

Koncepční záměry vyplývají z dokumentu „Koncepce školy“. Ta vychází z analýzy podmínek školy, regionálních potřeb a reaguje bezprostředně na požadavky trhu práce. Priority se týkají především materiálního a personálního zabezpečení výuky. Cíle z hlediska dlouhodobého i krátkodobého plánování se promítají do ročního plánu práce. Hlavní úkoly jsou rozvedeny a aktualizovány do měsíčních plánů jednotlivých úseků. Úkoly jsou terminovány a vedením školy vyhodnocovány na poradách vedení. Je zajištěna odpovídající zpětná vazba.

Ve školním roce 2000/2001 vyučuje škola obory v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR čj. 32 823/99-21 ze dne 10. ledna r. 2000. S platností od 1. 9. 2001 vstoupí v platnost rozhodnutí s čj. 11 266/01-21, vydané MŠMT dne 22.1.2001. Výuka vychází ze schválených učebních dokumentů. Upravené učební plány pro jednotlivé učební a studijní obory respektují povolené změny v učebních dokumentech. Neplnění učebních osnov bylo zjištěno v předmětu zemědělství u učební oboru 64-97-2/05 Provoz služeb. V ostatních oborech jsou rozpracované učební plány v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Koncepční záměry vychází z reálných podmínek školy a jsou v denní praxi postupně naplňovány. Plánování všech úseků činnosti školy tvoří provázaný systém s účinnou zpětnou vazbou. Vzhledem k nedodržení schválených učebních dokumentů má plánování celkově průměrnou úroveň.

Organizování

Statutárním zástupcem organizace, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo zemědělství ČR, je ředitel školy. Činnost školy je rozdělena do úseků, pro které jmenoval ředitel své zástupce. Pracovní náplně vedoucích pracovníků jsou jasně vymezeny a písemně doloženy. Ředitel školy promyšleně deleguje pravomoci a kompetence na členy vedení, předsedy předmětových komisí a další pracovníky školy. Vzájemné vazby mezi vedením školy, pedagogickými pracovníky a provozními pracovníky i propojení všech úseků objasňuje organizační řád. Provoz všech úseků školy je velmi dobře organizačně zajištěn.

Kvalitně zpracovaný školní řád je koncipován v souladu s vyhláškou o středních školách. Respektuje osobnost žáka, neomezuje se na pouhé příkazy a vede žáky k zodpovědnosti za své chování. Práva žáků jsou vyjádřena srozumitelně s ohledem na konkrétní podmínky školy. Pedagogická rada jako poradní orgán ředitele školy se zabývá především hodnocením prospěchu a chování žáků, přijímá usnesení a návrhy na opatření. V zápisech z jejich jednání je zaznamenána i diskuse k dané problematice. Předmětové komise sledují plnění učebních osnov, propojení teorie a praxe, mezipředmětové vztahy. Dávají vedení školy podněty pro vybavení učebnicemi a pomůckami pro daný učební obor. Metodická oborová sdružení připravují podklady pro jednání pedagogické rady, pečlivě sledují absenci, chování a prospěch žáků. Záznamy o neprospívajících žácích a žácích neklasifikovaných pro vysokou absenci mají spíše statistický charakter. Ze zápisů nevyplývá, zda jsou hledány příčiny.

Oblast výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů je plánována a realizována neformálním způsobem, a jak dokládají zápisy z pedagogických rad je této problematice věnována adekvátní pozornost. Výchovný poradce zajišťuje informovanost třídních učitelů, mistrů odborné výchovy a vychovatelů a koordinuje vzájemnou spolupráci. Kvalitně zpracovaný „Minimální preventivní program“, zahrnuje prevenci všech patologických jevů, včetně šikany a je zakomponován do školního řádu, jeho zhodnocení tvoří součást

výroční zprávy o činnosti školy. Účinnost výchovného působení je podpořena spoluúčastí žáků prostřednictvím školního časopisu a Peer programu.

Rozvrh hodin a délky přestávek korespondují s platnými právními předpisy. Povinná dokumentace je vedena úplně, v souladu s platnými právními předpisy. Ve vedení katalogových listů, třídních knih a protokolů o komisionálních zkouškách byly zjištěny administrativní nedostatky, z nichž byla většina odstraněna v průběhu inspekce. Nedostatky byly zjištěny ve vedení dokumentace učebního oboru Provoz služeb. Podle schválených učebních dokumentů je vyučován předmět zemědělství, v třídních knihách a na vysvědčení žáků vydaných za první pololetí šk. roku 2000/01 je uvedeno zahradnictví. Ostatní kontrolovaná dokumentace je vedena bez závad.

Informační systém zajišťuje plynulý přenos informací uvnitř i vně školy. Směrem k pedagogickým pracovníkům je realizován prostřednictvím porad a plánu práce jednotlivých úseků. Žáci získávají informace od svých třídních učitelů a mistrů OV i prostřednictvím vývěsek na chodbách školy. Rodiče jsou o prospěchu a chování žáků informováni prostřednictvím žákovské knížky a na pravidelných třídních schůzkách. O problémech v prospěchu nebo chování žáka jsou včas informováni prokazatelným způsobem.

Škola je otevřena široké veřejnosti. Ke své prezentaci využívá "Dny otevřených dveří", pořádá a zúčastňuje se výstav prací svých žáků a řady sportovních činností. Je aktivně zapojena do vzdělávacího programu Leonardo da Vinci, umožňuje svým žákům účast na zahraničních stážích v Holandsku, aktivně spolupracuje s místním Úřadem práce a Školským úřadem. S výroční zprávou o činnosti a zprávou o hospodaření školy za rok 2000 byli pracovníci školy prokazatelně seznámeni.

Organizační struktura je jasně stanovena a umožňuje řízení všech úseků činnosti školy. Organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Demokratický styl řízení se opírá o participaci vedoucích pracovníků jednotlivých úseků a spolupráci s odborovou organizací. Operativní řízení je pružné, navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých úseků činnosti školy. Zpětnou vazbu získává ředitel školy na pravidelných poradách vedení, úkoly z nich jsou přenášeny formou týdenních plánů. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je využívána v dostatečné míře. Začínajícím učitelům a učitelům, kteří nespĺňují v plné míře odbornou a pedagogickou způsobilost je zajištěna odborná i metodická pomoc. Učitelé bez požadovaného vzdělání jsou motivováni k dalšímu vzdělávání, v současné době si čtyři pracovníci doplňují pedagogické vzdělání. Další vzdělávání učitelů a pracovníků školy formou seminářů a kurzů je zaměřeno spíše na oblast ekonomiky, bezpečnosti práce a sledování nových trendů v oboru. Menší pozornost je věnována vzdělávání v oblasti moderních a efektivnějších vyučovacích metod a forem práce. Iniciativa pracovníků je podporována a oceňována. Hodnocení pracovníků je diferencované, vychází z platných předpisů, kritéria pro osobní ohodnocení byla s pracovníky školy projednána. Rezervy zůstávají v motivování učitelů k tvořivé práci ve výuce. Systém pravidelného sebehodnocení školy není dosud (s výjimkou pracoviště praktického vyučování u UO cukrář) vytvořen, postupně jsou realizovány srovnávací testy ve vybraných předmětech.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly je vytvořen pro celou organizační strukturu. Rámcový plán kontrolní činnosti vychází z ročního plánu práce. Kontroly jednotlivých úseků vykonávají podle svých kompetencí členové vedení školy. Kontrolní činnost směrem k pedagogickým pracovníkům vychází z hospitační činnosti, kontroly vedení povinné dokumentace, plnění povinností třídního učitele a mistra odborného výcviku. V oblasti vedení předepsané dokumentace se při kontrole vyskytly některé formální nedostatky, které byly v průběhu inspekce odstraněny. V jednom případě projevila méně důsledná kontrola plnění učebních osnov. Záznamy z kontrol a hospitačí jsou vedeny, hospitační zjištění jsou s pracovníky individuálně projednávána. Ze záznamů pedagogických rad a provozních porad je patrné, že vedení školy provádí analýzu výsledků kontrolních zjištění a realizuje následná opatření. Odpovídající pozornost vedení je věnována ekonomickým otázkám, ve stejné úrovni i prospěchu a absenci žáků.

Kontrolní činnost vedení školy je přes některé dílčí nedostatky hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Přestože je řízení školy založeno spíše na operativní činnosti, jeho celková kvalita je na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Domov mládeže

Domov mládeže (DM) je jednou ze součástí, řízenou ředitelem školy. Potřebné kompetence jsou přeneseny na vedoucí vychovatelku, která za provoz DM odpovídá a je členkou užšího vedení SOU. Část DM je zařazena do I. kategorie, část do kategorie II. Celková kapacita zařízení (55 lůžek) nebyla v době inspekce plně využita.

Vnitřní řád DM obsahuje obecná ustanovení o přijímání a propouštění žáků, práva a povinnosti ubytovaných a organizační opatření zabezpečující provoz domova mládeže. Součástí domovního řádu je režim dne. S vnitřním řádem i režimem dne jsou žáci, příp. jejich zákonní zástupci prokazatelně seznámeni. V době osobního volna mohou žáci využít nabídku volnočasových aktivit. Nejvíce je využívána tělocvična školy, školní hřiště; část žáků se aktivně zapojuje do práce výtvarných kroužků. Pro ruční práce mají možnost využívat odborné učebny (kroužek šití). Na sestavování a plnění výchovného programu se podílejí všechny tři vychovatelky, které splňují odbornou i pedagogickou způsobilost. Konkrétní problémy jsou řešeny ve spolupráci s rodiči, třídními učiteli a zástupcem ředitele pro teoretické vyučování. Vzhledem k počtu žáků mohou vychovatelky ve velké míře uplatňovat individuální přístup.

Povinná dokumentace domova mládeže je vedena v souladu s platnými předpisy. Celková úroveň činnosti domova mládeže je na velmi dobré úrovni.

Školní jídelna

Školní stravování zabezpečuje prostorná a dobře vybavená školní kuchyně s jídelnou, která je součástí školy. Podmínky provozu stravovacího zařízení jsou zajištěny a realizovány velmi dobře. Při přípravě pokrmů v jídelně se postupuje podle receptur pokrmů pro školní stravování. Vedoucí jídelny vede evidenci strávníků na počítači a umožňuje žákům platbu a objednávku jídel během všech pracovních dnů, přesto je počet stravovaných žáků vzhledem ke kapacitě jídelny poměrně malý. Proto je v jídelně provozována hospodářská činnost. Prodej výrobků školní kuchyně a poskytování stravovacích služeb veřejnosti je prostorově oddělen od školního stravování žáků.

Organizační zabezpečení a provoz školní jídelny je na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy vedená podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 32 823/99-21 ze dne 10. 1. 2000 a rozhodnutí čj. 11 266/01-21 ze dne 22. ledna 2001, s účinností od 1. 9. 2001
- Zřizovací listina čj. 1856/98-3030 ze dne 31. 12. 1998
- Výkaz o škole (V 25-01) ke dni 30. 9. 2001
- Koncepce školy na období 1999 - 2001
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/ 2000 a výroční zpráva o hospodaření SOUz za rok 2000
- Schválené učební dokumenty všech realizovaných učebních a studijních oborů
- Upravené učební plány učebních a studijních oborů ve šk. roce 2000/2001
- Učební osnovy hospitovaných předmětů
- Tématické plány hospitovaných předmětů
- Plán práce na šk. rok 2000/2001
- Zápisy z pedagogických rad, provozních porad, předmětových komisí a metodických sdružení
- Plán výchovného poradenství a primární protidrogové prevence pro šk. rok 2000/01
- Kontrolní srovnávací testy z vybraných předmětů
- Protokoly o komisionálních zkouškách (opravné a rozdílové zkoušky) konané ve šk. roce 1999/2000 a 2000/01
- Pokyn ředitele k zajištění úkolů vyplývajících ze zákona č. 106/1999 Sb.
- Doklady SOU o poskytnutí příspěvku na realizaci projektu CZ/00/A/F/PL/134162-program Leonardo da Vinci
- Pokyny pro stravování žáků
- Vnitřní platový předpis, kritéria pro osobní ohodnocení učitelů

- Hospitační záznamy vedení školy
- Kritéria pro odměňování žáků za produktivní práci
- Přehled o druzích a činnosti zájmových kroužků na SOUz ve šk. roce 2000/2001
- Školní časopis
- Hospitační záznamy inspektorů ČŠI

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky byly celkově na velmi dobré úrovni, učební osnovy sledovaných předmětů byly s výjimkou předmětu zemědělství učebního oboru 64-97-2/05 Provoz služeb v době konání inspekce plněny. Personální podmínky výuky byly průměrné, materiální a psychohygienické podmínky byly velmi dobré. Kvalita vzdělávání sledovaných všeobecně vzdělávacích předmětů měla celkově průměrnou úroveň, kvalita většiny odborných předmětů a odborného výcviku byla posouzena jako velmi dobrá.

Činnost součástí školy byla hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita řízení jako celek byla posouzena jako velmi dobrá.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou využívány v souladu s účelem jejich poskytnutí, nebylo zjištěno jejich neefektivní využívání.

Činnost školy ve sledovaných oblastech byla celkově na velmi dobré úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři ČŠI	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Lubomír Hložek	L. Hložek, v.r.
Členové týmu	RNDr. Marie Machálková	M. Machálková, v.r.
	RNDr. Vladislav Milink	V. Milink, v.r.
	Mgr. Eliška Těšínská	E. Těšínská, v.r.

V Brně dne 6. dubna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. duben 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Ing. Jaroslav Čech

J. Čech, v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OÚ Znojmo	2001-05-17	122341/2001-05030
Zřizovatel: MZČR	2001-05-17	122340/2001-05030
Rada školy:	----	----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	-----